

Ljungby blev årets musikkommun

■ Ljungby har utsetts till vinnare i tävlingen om Sveriges bästa musikkommun STIM-lördan den 31 maj 1986. Prissumman är 10 000 kronor.

Juryns motivering är: Ljungby kommun har på ett utomordentligt sätt tillvaratagat sina musikaliska förhållanden — amatörer och professionella — och genomfört STIM-lördan med ett program som uppvisat en imponerande bredd, iderikedom och mångfald och därigenom på ett mycket förtjänstfullt sätt levt upp till STIM-lördans idé.

Hedersnämnden tilldelas Arvidsjaur och Vadsstena kommuner.

NYTT OM NÖJEN

Anneli Kinnunen

Pärlor och smek av operettsällskap

■ Operettpärlor och smekande wienermusik i selskafestsmiljö kan avnjutas på Hallwylska palatsets gård 24/7-15/8 klockan 19.30, söndagar klockan 16.00. 22 färgspråkade föreställningar med sång, musik och dans i vackra dräkter utlovas.

Medverkar gör 15 medlemmar av Stockholms Operettensemble, bland andra Anneli Kinnunen (som sammanställt programmet), Tomas Annmo, Torbjörn Pettersson och Erik Ström. Alla föreställningsdagar utom söndagar visas dessutom Hallwylska museet före uppträdandena, klockan 18-19.

Fylkingen flyttar till nya lokaler

■ Från Östgötagatans kaktakomber till stora, ljusa lokaler i Münchenbryggeriet vid Söder Mälarstrand i Stockholm har Fylkingen, Föreningen för ny musik och intermedialkonst, flyttat.

Genom att förena det bästa från Ircams Escape de Projection och Amsterdams De Ijsbreker får Fylkingen finare akustik med längre efterklangstid. Här finns också bättre plats för video och bildspel och dessutom större plats för publik.

Galenskaparna spelar i långfilm

■ Nu ska hela Sverige kunna roa sig med göteborgska Galenskaparna och After Shave. "Leif, bara Leif" är namnet på den långfilm som Galenskaparna börjar spela in i september. SF producerar och Claes Eriksson står för manus, musik och regi.

Dessutom kommer Galenskaparna och After Shave i TV-serien "Macken" med start den 23 augusti. I höst kommer också revyerna "Träsmak" och "Cyklar" på video.

Värmländsk orrlåt avslutar säsong

■ Sven-Eric Johanssons "Variationer över en värmländsk orrlåt", Williams "Uvertyr till Göttingarna", Anton Weberns "Variationer för orkester" samt Mozarts Haffnersymfoni nr 35 är några av de verk som kan avnjutas i Himmelstalunds Brunssalong på torsdag klockan 20.00.

Då ger symfoniorkestern i Norrköping under ledning av dirigent Stefan Kamilarov sin sista konsert före sommaruppehållet. Kvällens solist, SON-musikern och cellisten Lars Borgström, har själv valt två godbitar: Vivaldis "Koncert i e-moll" och Glazunovs "Chant de Ménestrel".

Sedelärande om sommarmaten

Dödlig dessert hotar mänskligheten

■ I USA finns ett videobolag som specialiserar sig på den lite mer udda film som får liten eller ingen biodistribution. En av bolagets annonser brukar locka med rubriken "Utled på att äta till Cannes?"

Det vore väl att ta i att påstå att man kan skapa ihop en egen filmfestival av intressanta filmer som bara kommit hit på video. Men en hel del kan man faktiskt hitta.

Var och en som har ett rykte som cineast att uppehålla måste ju exempelvis se den originella engelsmannen Nicolas Roegs "Eureka" med bland andra Gene Hackman, Rutger Hauer och Mickey Rourke.

Ett annat måste är skräckfilmen "Mördande dessert" (originaltitel: "The Stuff") — "Äter Ni Det — Eller Äter Det Er?"

■ Roeg, som tidigare gjort bland annat "Mannen utan ansikte" (1976; Thorn EMI) med David Bowie som besökare från rymden och "Rösten från andra sidan" med Julie Christie och Donald Sutherland (1973; Thorn EMI), har en dragning till det mystiska som gör att det inte alltid är helt klart vad hans filmer handlar om. "En gigantisk startplatta för åskådarnas egna associationer", har kritiker Pauline Kael sagt om "Mannen utan ansikte".

Sådan var populär på sjutti-talet. På sistone har dock film-distributörer mest associerat till tomma biosalonger, och trots att Roeg gjort flera filmer under årti-talet har ingen kommit hit sedan "Mannen utan ansikte".

■ "Eureka" (Warner) gjorde Nicolas Roeg 1983. Gene Hackman spelar guldetaren Jack McCann. Vi möter honom först på tjugotolet när han efter hemskt omvändelse och en vision äntligen finner sin hett åtrådda guldägg.

Tjuo år senare återser vi McCann som en bitter man, sittande på sin egen söderhavso i det luksofika hemmet "Eureka". Namnet betyder "Jag har funnit det", och McCann har upptäckt att det inte är lätt att hitta något

Så här illa kan det gå om man äter för mycket skräpmat. "Stuffies", människor som har ätit för mycket av det ondskefulla godiset "The Stuff", anfaller i den sedelärande filmen "Dödlig dessert".

att fylla sitt liv med sedan alla drömmar gått i uppfyllelse. Han har tröttnat på sin alkoholiserade hustru och misströts dotterns (Roegs hustru Theresa Russell) älskade make (Rutger Hauer).

Först när en gangster försöker tvinga Jack McCann att sälja en bit av öm får han åter något att leva för. Eller dö för.

■ Historien i "Eureka" är fantastisk, men den följer faktiskt mycket troget — Videospalten har kollat — turerna kring mordet på "guldgrävarmiljonären" Sir Harry Oakes. I juli 1943 hittades Sir Oakes mördad i sitt

hem i Nassau, Bahamas, och misstankarna riktades snabbt mot offrets hjärtligt avskydda svärson, franske greven och äventyraren Alfred de Marigny.

Mot slutet av filmen blir det mer oklart än vanligt vad Roeg är ute efter. Men det hela är mycket snyggt och liknar inte mycket annat på bio — eller videorepertoiren.

■ Och när det gäller intressanta regissörer kan det ju vara roligt att se även deras svagare verk. Robert Altman-beundrare vill väl till exempel se till och med hans "Det dödliga spelet" (1979; Transfer).

Även om man befärar det värsta när den australiska filmvägen för några år sedan svallade (näja) över världen, var Fred Schepisi och Gillian Armstrong.

Tvåvisar sig också "Det dödliga spelet" (originaltitel: "Quintet") vara en mycket dålig film. Den personlige och ironiske Altman, mest känd för "M*A*S*H" (1969; Transfer), är annars ofta sevärd även när det inte riktigt lyckas.

Denna sega framtidsvision tycks dock mest framspanad som sysselsättningsterapi mellan mer meningsfulla uppgifter.

■ Två av de namn som kom fram när den australiska filmvägen för några år sedan svallade (näja) över världen, var Fred Schepisi och Gillian Armstrong.

Schepisi fick mycket beröm för sin "The chant of Jimmie Blacksmith" som dock aldrig kom till Sverige, och Armstrong — Gillian är ett kvinnonamn — fick ett internationellt genombrott med "Min lysande karriär".

Sedan skulle de förstås göra film i USA. Deras första amerikanska filmer har aldrig fått biopremiär här, men de finns på video; Schepisis "Barbarosa"

(1982; Transfer) och Armstrongs "Mrs Soffel" (1984; Essette).

■ Barbarosa är en originell, poetisk western. Willie Nelson gör den gamle rövaren Barbarosa, som tar sig an en bondson (Garey Busey) på flykt undan en slaktfejd.

I USA blev filmen kanske ingen publiksuccé, men rätt uppmärksam. Det är möjligt att den är svår att sälja — men den är inte dålig.

Det senare kan sägas också om "Mrs Soffel". Liksom "Min lysande karriär" utspelar den sig i början av seklet och bygger på ett verkligt kvinnöde. Armstrong

återberättar historien om en djupt religiös fängelsedirektörshustru, som efter att ha förläskat sig i en dödsdömd fänge hjälpte honom och hans bror att fly.

Trosvärldigheten och tidskänslan är denna films största tillgångar. Diane Keaton och Mel Gibson gör huvudrollerna — speciellt Keaton är bra som den för sin tid alltför ömhjärtade fru Soffel.

Tyvärr är stora delar av "Mrs Soffel" alltför mörka för att fungera riktigt bra på video.

■ Detta ser ut att bli den sista Videokrönikan inför sommaren. Det känns alltid ängsligt att överlämna läsarna åt deras egna omdömen, och krönikören vill därför avsluta med att rekommendera en väldigt sedelärande film: "Mördande dessert" (1985; Hemfilms) av Larry Cohen.

På sommaren kan det hända att det blir lite si och så med maten; kanelbullar och glass på stranden i stället för riktig mat till exempel.

Den som sett "Mördande dessert" kommer nog att tänka på vad han eller hon stoppar i sig. Här börjar vit, välsmakande gega plötsligt välla upp ur marken. Ingen vet vad det är, men smarta affärsmän börjar pränga ut godiset som "The Stuff" — "Joxet", ungefär.

Och alla åter. Men konkurrerande godisfabrikanter hyr industrispionen David "Moe" Rutherford (Michael Moriarty) för att ta reda på vad stoffet egentligen är.

Moe upptäcker att godiset är en levande organism som håller på att ta över mänskligheten så att säga inifrån.

Trots sitt allvariga budskap är "Mördande dessert" ingen tråkig film. Tvärtom: en av de bästa sakerna med filmen är att till exempel Moriarty tycks ha haft så roligt under inspelningen.

Som alla som såg honom i Cohens "Q — The winged serpent" vet, så är en av de bästa sakerna med Michael Moriarty att han verkligen tycker om att spela teater; han spelar väldigt mycket.

När han i en scen tvinas gå i närmkamp med The Stuff gör han det med sådan energi att han håller på att slå ihjäl inte bara stoffet utan också både sig själv och hjältinnan.

Sådan skådespeleri måste man respektera.

MÄRTEN BLOMKVIST

jag hamnade på

...popvideospelning med Lasse Holm. Jag har varit italiensk tvättkärring i 13,3 timme för 200 kronor, en lunch och en reklamtröja. Aldrig mer!

Dagen efter min 40:e födelsedag blev jag "upptäckt" på ett av Stockholms populära utefik. Fantastiskt! tänkte jag. Livet börjar verkligen efter 40, som många av mina vänner sagt mig.

Vill jag vara med och spela in en italiensk gästfäst? Naturligtvis. Visserligen sas det mig att betalningen inte var så imponerande, men vad bryr man sig om det, förblindad av smicker.

■ Klockan halv sju en söndagsmorgon droppade trötta, förväntansfulla statister in till studio 2 på Filmhuset i Stockholm. En imponerande samling karaktärer, mer eller mindre italienska.

Skyggt tittade vi på varandra. Sminkning och klädbyte gick fort. En timme förlöft med kaffe och frukostmacka. Två timmar, tre, fyra... Klockan halv tolv såg det ut som den italienska festen redan var "dagen efter".

En uppmuntrande röst lovade att åtminstone en tagning skulle göras med oss alla innan lunchen halv ett. Så skedde också.

■ I konstgjorda rökråder åt, drack, tvättade, dansade och midsomrade vi till "Cannelloni Macaroni", Lasse Holms senaste låt som nu ska Europalanseras.

Musikvideon lär kosta omkring 300 000 kronor som ett pastaföretag, Bert Karlsson och ett tyskt musikförlag betalar.

Ingen hade talat om för mig att jag också skulle användas för bioreklam, men det borde jag väl ha förstått.

Näväl, försök mima till en sång full av pizza- och makaroniserter vi aldrig hört talas om. Vi kunde det inte. Vesuvio och Calzone känner man till men La Bossola och Pompei, vad är det? Men det skulle ju rymma på "every night and day".

Det blev omtagning efter omtagning. "Se gladare ut", sa regissören Jonas Frick, som också gjorde Lasse Holms Eurovisionsslagervideo, "Det är fest". Inte nog med att vi skulle se glada ut, vi skulle se ut som vi hade festat i timmar, för sista scenen togs först.

Själv stod jag vid tvättgrytan tillsammans med sju andra damer mellan 20 och 72 år. Vi hade trevligt. Vi kunde pladdra och flamsa, behövde inte sitta finklädda och förmåna runt festbordet.

■ Vid sextiden på kvällen, när svetten lackade som tvätt-ångor på kroppen, var vi riktiga tvättkärringar. Skämten haglade och blev grövre och grövre, och de

DN:s Awiwa Keller "upptäcktes" på ett av stans utefik. Hon spelar tvättkärring i en popvideo som ska sälja Lasse Holm i Europa.

unga, manliga scenarbetarna rodnade.

Folket kring festbordet hade tacklat av. En äldre dam ville gå hem. En dansande flicka med yppig barn och blåsor under fötterna såg ut som en visnen ros.

Men Lasse Holm var glad som ett barn och försökte uppmuntra oss med att säga att vi var fantas-

tiska. Och det var vi. Mycket för hans skull. Han jobbade lika hårt och visade inga divaliter. Men de flesta var efter de 13 timmarna sura, svettiga, trötta och förbannade på sponsorerarna som utnyttjat oss på detta sätt.

■ Lasse Wiggman, ansvarig för Eurovisionssatsningen, såg

lite generad ut och kunde bara säga att det är sååå dyrt med musikvideospelningar. Bara kameran, som flugits hit från Frankrike, lär ha kostat 50 000 kronor...

Själv undrar jag vad det hade blivit av videon om inte alla fångas och dumma statister som

jag själv ställt upp denna första soliga söndag i juni. Om jag blir tillfrågad en gång till tänker jag åtminstone kräva en nolla till i gage.

Men nu ska det i alla fall bli spännande att se det färdiga resultatet som ska visas i TV.

AWIWA KELLER

KRÖNIKAN

MUSIK

Skandalöst av Rikskonserter

Hållå Rikskonserter, vad tar ni er till med "Singoalla"? undrar DN:s Leif Aare i dag, efter att i nio månader ha väntat på skivans publiceringsdag.

■ I höstas framfördes Gunnar de Frumeries opera "Singoalla" från 1940 i Stockholms konserthus. Rikskonserter fanns på plats och spelade in för skivutgivning. Så bra, så påpassligt, så alltigenom riktigt!

För den "Singoalla", som avtäcktes visade sig vara en klend, en alltigenom underbar nationalopera som lika självklart som någonsin Blomdahl "Aniara" måste finnas på skiva. Att se till att det blir så är just en uppgift för statsfinansierade Rikskonserter.

Rikskonserter är visserligen beryktat för sitt snigeltempo i skivspåret — tiden från ax till limpa kan bli extrem — men nio månader efter inspelning borde ändå produktionen vara i gång.

Jag ringde därför Arne Brodd, chef för Rikskonserter fonogramavdelning, för att få besked om publiceringsdag för "Singoalla".

■ Under samtalet som följde tog jag mig en gång för pannan. Brodd förklarade att det är ovisst både om och när "Singoalla" kommer på skiva. Produktionkostnaderna, cirka 350 000 kronor, är för höga för Rikskonserter, ansåg han.

Sålunda tvär Brodd sina händer och försöker i dagarna spela över "Singoalla"-bollen på ett privat grammofoonföretag som enligt Brodd borde kunna utverka ett säskilt projektbidrag från kulturrådet och därmed klara produktionen.

Heder åt det privata företag som med eller utan bidrag klarar Rikskonserterns uppgifter. Också kulturrådet måste för övrigt ha klart för sig att "Singoalla" på skiva är en första rangens nationell kulturangelägenhet.

Planerat samarbete och planerade produktioner mellan Rikskonserter och branschen är naturligtvis utmärkt. Men detta schackrande som Brodd

antyder, missklär en statlig institution.

■ Rikskonserter attityd är själva verket skandalös. Jag kan inte hitta något bättre ord.

För det första kan inte produktionkostnaden för "Singoalla" komma som en överraskning.

För det andra har Rikskonserter statliga produktionspengar på årliga 1,8 miljoner kronor för fonogram. Så visst kunde man ha råd med "Singoalla".

Men hela produktionspotten för kommande spelår är inreknad av andra projekt, uppger Arne Brodd. Tog han med "Singoalla" skulle han behöva plocka bort fyra av planerade 20-25 produktioner och sätta dem på väntlista.

■ Men gör då det! Plocka bort så mycket som behövs för att "Singoalla" skall kunna plockas in. För det skall väl inte vara så att Rikskonserter spelar in i blindo, okunnigt om kostnader, berett att på måfå skjuta viktiga publiceringar långt in i en dimmig framtid?

Låt mig erinra om att produktionen av Blomdahls "Aniara" på Rikskonserter skivmärkte Caprice härom året blev betydligt dyrare än väntat. Då ställde man sig i andlig givakt och löste helt enkelt problemet, de Frumeries sköna "Singoalla" har en konstnärlig dignitet som sannerligen inte är mindre än "Aniaras".

■ Nu är inte Arne Brodd ensam om att bestämma. De i praktiken ansvariga för beslut om inspelning, produktion med mera återfinns i en "konsultgrupp" där Brodd är ordförande och riks-konsertmedarbetarna Göran Bergendahl, Sten Danielsson, Christer Eklund, Jan Kask och Rued de Sera ingår.

Som fristående experter vars ord väger synnerligen tungt i konsultgruppen, medverkar tonsättarna Lennart Hedwall och Ingvar Lidholm samt professor Bo Wallner.

Hur de fristående experterna rötat i "Singoalla"-frågan är inte bekant. Lidholm-Wallner tillhörde den 40-talistgruppering runt Karl-Birger Blomdahl som från fördolda konsult-, jury- och styrelsehåll än i dag utövar ett maktigt inflytande över svensk musikliv.

LEIF AARE